

3.9.2023, Telecí

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého.

POZDRAV Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho i Pána Ježíše Krista.

INTROIT Vězte, Hospodin je Bůh, on nás učinil, a ne my sami sebe, jsme jeho lid, ovce, které pase. Vstupte do jeho bran s důkuvzdáním, do nádvoří jeho s chvalozpěvem! Vzdávejte mu chválu, dobrořečte jeho jménu, neboť Hospodin je dobrý, jeho milosrdenství je věčné, jeho věrnost do všech pokolení! (Ž 100, 2-5) Amen

PÍSEŇ 171 Buď Pánu čest

VSTUPNÍ MODLITBA

Pane Bože,
děkujeme Ti, že jsi s námi. Děkujeme Ti, že nemusíme před druhými ale ani před sebou dávat na odiv své dobré skutky. Děkujeme Ti, že právě Ty jsi naším jediným soudcem a nemusíme před Tebou nic skrývat ani se s ničím tajit. A děkujeme Ti, že také našim blízkým nejvíc imponuje, jak se chováme, než co jeden druhému děláme. Děkujeme Ti, že naše víra není jen o tom, kolik nás je, ale že je přenosná přemýšlením nad budoucností. A děkujeme Ti, že Ty stejně vidíš nejdál a dáváš nám to, co je potřebné. A prosíme, požehnej dnešnímu shromáždění, ať se při něm ani po něm nemusíme ničeho bát. Amen.

1. ČTENÍ Iz 1, 10-17

PÍSEŇ 158 Samému Bohu

OHLÁŠKY

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste,

prosíme Tě za všechny, kdo potřebují dávat na odiv své skutky.

Prosíme Tě za všechny, kdo víc, než v Tebe věří něčemu jinému nebo vůbec ničemu.

Prosíme Tě za všechny, kdo nevidí problém nahoře, ale vidí jej dole.

Prosíme Tě za všechny, kdo si potřebují prosadit svou pravdu, ale chybí jim láska.

A prosíme Tě za všechny, kdo se neustále něčeho bojí, ať už Tvého Otce nebo toho, co přijde nebo svého svědomí.

A prosíme Tě za nás všechny, komu chybí víra, že všechny věci nakonec napomáhají k dobrému.

A všechny své skryté modlitby vkládáme do naší společné: Otče-náš... Amen.

POSLÁNÍ Kdyby Abraham dosáhl spravedlnosti svými skutky, měl by se čím chlubit – ale ne před Bohem! Co říká Písmo? ‚Uvěřil Abraham Bohu, a bylo mu to počítáno za spravedlnost.‘ Kdo se vykazuje skutky, nedostává mzdu z milosti, nýbrž z povinnosti. Kdo se nevykazuje skutky, ale věří v toho, který dává spravedlnost bezbožnému, tomu se jeho víra počítá za spravedlnost. (Řím 4, 2-5)

POŽEHNÁNÍ ‚Hospodin tě požehná a ochrání tě, Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a bude ti milostiv, Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem.‘ (Num 6, 24-26)

PÍSEŇ 485 Král věčný

2. ČTENÍ (ZÁKLAD KÁZÁNÍ)

Mt 6, 1-4

Varujte se konat skutky spravedlnosti před lidmi, jim na odiv; jinak nemáte odměnu u svého Otce v nebesích.

Když prokazuješ dobrodiní, nechtěj budit pozornost, jako činí pokrytci v synagógách a na ulicích, aby došli slávy u lidí; amen, pravím vám, už mají svou odměnu. Když ty prokazuješ dobrodiní, ať neví tvá levice, co činí pravice, aby tvé dobrodiní zůstalo skryto, a tvůj Otec, který vidí, co je skryto, ti odplatí.

Sestry a bratři, kde člověk nosí víru? Kde je přesně uložena? Máme ji ve svém srdci nebo svědomí? Máme ji v hlavě, ve svém rozumu, ve svých myšlenkách či představách? Anebo máme víru v celé své duši, v celé bytosti? Někdo možná víru uložil do svého bezúhonného chování, do své dobré pověsti. Jiný má zase víru přísně vymezenou církevní organizací a církevní věroukou. Ale napadlo by někoho hledat víru v rukách? Že by víra přebývala v našich dlaních, v prstech, v pažích? Kam tedy správně umístit víru?

Pán Ježíš strávil významnou část své činnosti v kopcích nad Galilejským jezerem. Vše podstatné z jeho tamějších promluv je shrnuto do „kázání na hoře“. Probírá různá témata: kdo je vlastně šťastný neboli blahoslavený, jak přistupovat ke starým zákonům, kde se nachází víra atd. Právě když se Kristus dostane k umístění víry, zvolí zvláštní pořadí. V biblickém překladu je vytyčují tři nadpisy: jak prokazovat dobrodiní – jak se modlit – jak se postit. Ježíš nezačne ani od srdce,

ani od mysli, ani od žaludku, nýbrž začne od rukou. Jak prokazovat dobrodiní. Ze všeho nejdřív Ježíš vztáhne víru k rukám neboli k našemu jednání, k našim skutkům. Co děláme, co konáme, zrcadlí naši víru. Druzí lidé naši víru zase až tak moc nepoznají z toho, co si myslíme, natož z toho, co cítíme. Každodenní život je nejlepší ukázkou víry pro každý den. Víra sídlí v rukou. Víra působí navenek.

Víra ovlivňuje naše činy.

Varujte se konat skutky spravedlnosti před lidmi, jim na odiv; jinak nemáte odměnu u svého Otce v nebesích.

(1) Předně nám Ježíš sděluje, že o dobré skutky se má usilovat. Nenazývá je sice výslovně dobrými skutky, tenkrát se jim říkalo skutky spravedlnosti. Skutky, které jsou správné, které jsou v souladu s řádem života. Nebo se také nazývaly skutky dobrodiní, skutky z dobroty, ze soucitu, z milosrdenství. Ať tak či onak, pokaždé to byly skutky dobré a potřebné. Ježíš nezpochybňuje dobré skutky samotné, zpochybňuje však jejich okázalost, když se konají lidem na odiv. Je špatně, když cílem mého dobrého činu přestane být dobro pro mého bližního a stane se jim jen dobro pro mne samotného. Má dobrá pověst, mé dobré postavení, možná i mé dobré svědomí. Když za vším hledám pro sebe zisk, nějaký přínos, užitek, nějaké plus, velice se mýlím. Nelze být přeci pořád v plusu. Rozdávat a ihned počítat s kladným výsledkem.

Když ty prokazuješ dobrodiní, ať tvá levice neví, co činí pravice, radí Ježíš.

(2) „Človče, nekalkuluj pořad, co ti tvé činy vynesou. Dělej správné věci bez ohledu na svůj prospěch. Neobdivuj sám sebe, co všechno dokážeš, čím jsi prospěšný, nepostradatelný, vážený v očích druhých lidí. Zkus se bez toho obejít.“ A jak už tomu u Ježíše bývá, svou radu poví pěkně vyhoceným způsobem. Nevíme, zda příměr o levé a pravé ruce Kristus znal z nějakého starého, zažitého úsloví, nebo zdali jej nově vymyslel. Každopádně jej použil výstižně. Když ty prokazuješ dobrodiní, ať tvá levice neví, co činí pravice. To není výzva k nekoordinované činnosti, k bezmyšlenkovitému jednání; není to výzva k nucené spontánnosti či nenápadnosti. Levice vždy přesně ví, co dělá pravice. A obráceně. Ruce vždy spoléhají jedna na druhou, počítají jedna s druhou. Ale vy nespolehejte, že vám dobrodiní něco hned tak vynesou. Nepočítejte se zjevnou odměnou za své skutky. Takový je Ježíšův důraz.

Také biblická doba znala různé sponzory, dárcy a nadace. V rámci římské říše byli židé známí svým propracovaným systémem podpůrné péče. A oni byli na svůj sociální systém patřičně hrdí. Žádný jiný národ ani jiná skupina se jim nevyrovnaly. Vědomí, že všichni vynavači jediného Boha Hospodina patří chtě nechtě k sobě, tohle jedinečné vědomí sounáležitosti zavazovalo bohaté k pomoci

chudým. Židovské komunity zřizovaly výbory, které od majetných rodin vybíraly daně, z nichž se vyplácelo životní minimum nejchudším. (Mimochodem – tenkrát to životní minimum činilo 14 porcí chleba na týden, dvě skromná jídla denně.) Kromě daní ale – stejně jako dnes – existovaly příspěvky mimořádné. Dobrovolné. Kdo chtěl a mohl, dal. Dal na chudé, na provoz špitálu, na opravu chrámu, na školní docházku. Možností bylo a je nepřeberně. Tohle Ježíš ani náznakem nekritizuje. Vždyť sám byl odkázán na dary příznivců. U evangelisty Lukáše čteme nenápadnou poznámku: Ježíš procházel městy a vesnicemi a přinášel radostnou zvěst o Božím království; bylo s ním dvanáct učedníků a některé ženy uzdravené od zlých duchů a nemocí: Marie, zvaná Magdalská, z nichž vyhnal sedm démonů, Jana, žena Herodova správce Chuzu, Zuzana a mnohé jiné, které se o ně ze svých prostředků staraly. (L 8,1-3) Jinými slovy – bez sponzoringu by křesťanství vznikalo obtížněji. Ježíšovi pochopitelně nevadilo dárcovství, vadil mu způsob, když se kolem toho dělá haló. Když prokazuješ dobrodiní, nevytrubuj před sebou, jako činí pokrytci v shromaždištích a na ulicích, aby došli slávy u lidí; amen, pravím vám, už mají svou odměnu.

(3) Pokrytci dostali své jméno podle antických herců, kteří si v divadle zakrývali tvář škraboškou, pokrývali si ji maskou. Pokrytec byl jako herec, který před diváky hrál svou roli. Hrál si na dobrodince

bídných, přitom byl ale dobrodincem především sám sobě. Chtěl slávu od lidí, a tak ji získal. Stálo jej to sice nějaké peníze, ale v očích veřejnosti byl nábožným a štědrým člověkem. Sklízal potlesk za svou obětavost, která však byla pouhou vypočítavostí.

Už bylo řečeno – židé měli propracovaný systém podpory a dárcovství. Jenže jak známo, každý lidský systém se může pokazit nebo zneužít. Ježíš byl svědkem a zároveň kritikem toho, jak se z poskytování darů doloval zisk.

Sestry a bratři, kde člověk nosí víru? V prstech, ve dlaních, v pažích, ale nejen tam. Tvůj Otec, který vidí, co je skryto, ti odplatí.

(4) U Pána Boha se počítá každý čin, i ten kterého si lidé nevšimnou. Odplata však nesměruje do rukou, do uznání, do potlesku. Ta nenápadná odplata Boží se nenápadně usazuje v našich srdcích, myslích a duších. I tam tedy sídlí naše víra. Jakoupak chcete odměnu za radost, za poskytnutou pomoc, jakoupak chcete odměnu za důvěru a za naději? Kristus nás učí radovat se z jiných věcí než z těch, které jsme dokázali. Učí nás radovat se z lidské a z Boží blízkosti. Vskutku platí, že my už jsme v skrytu nitra vydatně odměněni a odměňováni jsme i nadále. A pokoj Boží, který převyšuje každé pomýšlení, bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši. (F 4,7)